

Pressemeddelelse

Den 18. november 2024

Bred politisk aftale om Den Grønne Trepert indgået: Den største forandring af det danske landskab i over 100 år

Den Grønne Trepert bliver nu til virkelighed takket være et bredt flertal af Folketingets partier, der er blevet enige om en politisk aftale om implementering. Aftalen vil forandre det danske landskab markant, skabe mere natur og sikre et godt vandmiljø.

Regeringen, SF, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Det Radikale Venstre er netop blevet enige om en politisk rammeaftale for Den Grønne Trepert.

Med aftalen afsættes der omkring 43 milliarder kr. til at gennemføre en gennemgribende omlægning af Danmarks areal.

43 mia. til skov, natur og liv i fjordene

Danskerne vil få markant mere skov – hele 250.000 hektar, svarende til størrelsen af Lolland, Falster og Bornholm tilsammen.

Derudover skal 140.000 hektar, som i dag dyrkes på klimabelastende lavbundsjord, omlægges til natur. Når man rejser igennem landet, er det en forskel, der vil være til at se og mærke.

Med aftalen vil der fortsat være en stærk fødevarerproduktion i Danmark, men en del af det areal, der i dag bruges til landbrugsproduktion, skal i fremtiden bruges til noget andet. Det gælder bl.a. heder, enge, ådale og moser.

Ud over arealomlægningen bidrager aftalen til at forbedre vandmiljøet i landets fjorde og kystvande, ligesom aftalen sænker klimabelastningen og styrker biodiversitet og drikkevandsbeskyttelse.

Danmark går forrest med klimaafgifter

Danmark bliver det første land i verden til at indføre en CO₂e-afgift på udledninger fra husdyr. Samlet set skønnes indsatserne i aftalen at have potentiale til at reducere udledninger med et spænd mellem 1,8 mio. og 2,6 mio. ton CO₂e i 2030.

Omfattende kvælstofindsats

Iltsvindet i danske vandoplande er på et alarmerende højt niveau. Derfor igangsættes nu en omfattende kvælstofindsats, hvor arealomlægningen er hovedmotoren. Med aftalen sættes et ambitiøst mål for indsatsen, hvor der tages udgangspunkt i scenarie 1 fra rapporten om Second Opinion - med undtagelse af Bornholm. Der lægges op til en proces, hvor indsatsbehovet skal tilpasses med vores nabolande.

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der afsættes i alt 43 mia. kr. til Danmarks Grønne Arealfond.

Et konkurrencedygtigt landbrugs- og fødevarerhverv

Danmark skal fortsat have et stærkt og konkurrencedygtigt landbrug, der producerer gode og sunde fødevarer. Derfor er det essentielt, at der i takt med omlægningerne kan laves mere effektiv produktion på de øvrige, robuste landbrugsarealer. Omstillingen af det danske landbrugs- og fødevarerhverv skal ske på en måde, der understøtter en stadig mere bæredygtig, højteknologisk og arealeffektiv landbrugsproduktion, så Danmark også i fremtiden har et konkurrencedygtigt erhverv med attraktive erhvervspotentialer og arbejdspladser.

Der vil blandt andet blive udarbejdet en tværsektoriel vækstplan, der understøtter, at Danmark også i fremtiden har et stærkt, konkurrencedygtigt og udviklingsorienteret landbrugs- og fødevarerhverv, ligesom der med aftalen investeres ca. 10 mia. kr. i pyrolyse og sker en styrket indsats for udvikling og implementering af klimatiltag og -teknologi.

Lokale treparter

For at komme i mål med arealomlægningen etableres en ny stærk, lokal organisering med lokale grønne treparter og kystvandråd. De lokale treparter får en styrket rolle, hvor lokale landbrugs- og naturorganisationer med kommunerne for bordenden får ansvaret for planlægning og implementering af arealomlægningen.

Nye naturnationalparker og marine naturnationalparker

Seks nye naturnationalparker skal etableres og åbnes senest ved udgangen af 2030. Samlet etableres der dermed 21 naturnationalparker i Danmark. Derudover er aftalepartierne enige om at videreudvikle den vilde natur på Kalvebod Fælled med henblik på, at området kan etableres som en bynær naturnationalpark. Desuden afsættes 80 mio. kr. til genopretning af havnaturen i de marine naturnationalparker i Lillebælt og Øresund.

Plantebaserede fødevarer og økologi

Omlægning til mere planteproduktion er et centralt element i den grønne omstilling. Derfor hæves rammen til Fonden for Plantebaserede Fødevarer op til i alt 1 mia. kr. og øger støtten til økologi.

Citater fra ministre og ordførere:

Jeppe Bruus (S), minister for Grøn Trepert, siger:

"Jeg vil ikke tøve med at kalde det her et historisk resultat. Med aftalen afsætter vi nu 43 milliarder kroner til at gennemføre en enorm omlægning af Danmarks areal. Dansk natur vil forandres på en måde, vi ikke har set, siden man drænedede vådområderne i 1864. Danmark bliver det første land i verden til at indføre en CO2e-afgift på landbruget. Og med den nye aftale får vi en ambitiøs kvælstofindsats, som skal sikre, at vi igen får fiskene tilbage i vores kyster og fjorde."

Stephanie Lose (V), økonomiminister, siger:

"Det er en god dag for dansk natur og for landbrugserhvervet. For nu sætter vi politisk beslutningskraft bag den store aftale, som regeringen i sommer indgik i den grønne trepart. Vi er enige om, at vi skal skabe langt bedre vilkår for vores natur, miljø og klima samtidig med, at vi fortsat har et stærkt og konkurrencedygtigt landbrug og fødevarerhverv i Danmark. Det viser, hvad vi kan, når vi arbejder sammen om svære og komplicerede udfordringer. Jeg vil gerne sige tak til partierne for at tage ansvar, tilføre initiativer og sikre, at vi nu kan komme i gang med at implementere den grønne trepartsaftale."

Lars Aagaard (M), klima-, energi- og forsyningsminister, siger:

”Nu skaber vi den nødvendige grønne forandring i landbruget, og for første gang er vejen nu lagt helt hen til vores klimamål i 2030. Og vi står sammen om en håndfast aftale om CO2-afgift på landbruget. Der er stadig meget arbejde forude, og vi er ikke over målstregen. Landbruget må og skal omstille sig, og nu er der afklaring om retning og investeringer. Det er grøn handling, der virker. Aftalen er en milepæl, og endda med en aftale med så dyb forankring både i Folketinget og hos interessenter og organisationer. Det er Danmark, når det er bedst.”

Magnus Heunicke (S), miljøminister, siger:

”Vi er nu i mål med aftalen, der forandrer det danske land- og havkort og reducerer kvælstofudledningen, så ilten og livet kan vende tilbage i vores fjorde. 10 procent af Danmarks areal omlægges til natur og skov. Til lands vil vi genskabe store naturområder rundt om i Danmark med endnu flere naturnationalparker. Helt konkret etablerer vi seks naturnationalparker mere, så vi i alt kommer op på 21 naturnationalparker. Derudover sætter vi penge af til at videreudvikle den vilde natur på Kalvebod Fælled, og vi udvider de allerede aftalte naturnationalparker. Vi afsætter over 350 mio. kroner til opgaven. Og til havs afsætter vi 80 mio. kr. til de to kommende marine naturnationalparker i Øresund og Lillebælt.”

Jacob Jensen (V), minister for fødevarer, landbrug og fiskeri, siger:

”Jeg er glad for og stolt af, at vi er blevet politisk enige om denne aftale, som vi lagde kimen til inden sommeren. Det er en meget ambitiøs aftale, hvor vi har lagt sporene for den grønne omstilling af dansk landbrug på en måde, hvor dansk landbrug også i fremtiden vil være i international topklasse. Vi investerer samtidig i de unge, fremtidens landmænd, som skal bære faklen videre og sikre, at dansk landbrug fortsat udvikles og ikke afvikles.”

Signe Munk, politisk ordfører og klimaordfører for Socialistisk Folkeparti, siger:

”Nu strammer vi kravene til landbrugets udledning i vores farvande. Det er afgørende, at vi sikrer et levende havmiljø og en natur, vores børn kan boltre sig i. SF har kæmpet for at få ålegræs, muslinger og masser af fisk tilbage i danske farvande. Derfor er jeg stolt over, at det lykkedes at hæve barren, så vi nu lægger os tættere op ad forskernes anbefalinger for en stærkere indsats mod kvælstofforurening. Det har været afgørende at forhindre en svækkelse af vandmiljøindsatsen, og det lykkedes samtidig med, at vi nu endelig får en klimafgift for landbruget.”

Pernille Vermund, miljøordfører for Liberal Alliance, siger:

"Den grønne trepart er en ambitiøs aftale, der styrker naturen og beskytter havmiljøet uden at trække tæppet væk under dansk landbrug. Liberal Alliance har under forhandlingerne kæmpet for særligt tre mærkesager.

Først og fremmest har vi kæmpet for at styrke biodiversiteten og mere strengt beskyttet natur med bl.a. en udvidelse af de allerede planlagte naturnationalparker, en ekstra ny naturnationalpark og en ny naturnationalpark på Kalvebod Fælled i København. For det andet har LA sikret 80 millioner kr. til genopretning af havmiljøet i de to marine naturnationalparker i Lillebælt og Øresund. For det tredje har vi med aftalen sikret en fælles forståelse af, at udledninger fra vores nabolande har afgørende betydning for havmiljøet i en række åbne vandområder. Derfor forpligter regeringen sig med aftalen til at indgå en ny interkalibreringsaftale med Sverige og Tyskland om et fælles mål for reduktion af kvælstofudledning. Lykkes det ikke at indgå en ny aftale inden 2028, vil det fra 2029 være principperne for reduktionsmål i scenarie 3 fra Second Opinion, der danner grundlag for de kommende vandplaner.

Det er blevet en ambitiøs aftale, der samtidig sikrer og forbedrer dansk landbrug."

Mona Juul, partiformand for Det Konservative Folkeparti, siger:

"Med aftalen får landbruget endelig vished for, hvilke vilkår der gælder fremover. Det manglede bare! Vi har samtidig gjort aftalen mere ambitiøs, for det var nødvendigt. Det er nu en generationsaftale, og det er kernekonservativt. Vi har sikret en markant reduktion af udledning af kvælstof, så vi får ilten og fiskene tilbage i vores farvande. Vi sikrer mindre udløb af spildevand. Vi får naturprojekter som Kolindsund og store sammenhængende naturområder, der både er gode for biodiversiteten og udledningen af kvælstof. Der bliver rejst mere skov, og vi får mindre kommercielt fiskeri i åer og søer. Og så har vi sikret, at der er fokus på omkostningseffektivitet, og at det ikke stikker af med statslig administration."

Martin Lidegaard, politisk leder for Radikale Venstre, siger:

"Den grundlæggende ambition om at lave en markant grøn omlægning af det danske landskab er helt rigtig og radikalt arvegods. Samtidig har vi fået solide indrømmelser i forhandlingerne, og derfor er Radikale Venstre selvfølgelig med i aftalen. Men vi er også med for at sikre, at ambitionen faktisk bliver til virkelighed. Meget vil afhænge af de beslutninger vi tager i forligskredsen de kommende måneder og år, hvis aftalen for alvor skal gøre en forskel for klima, miljø og natur."